

Spoločenstvo kresťanov

hnutie za náboženskú obnovu

Sebacharakteristika

(vyžiadaná príloha k žiadosti o registráciu Spoločenstva kresťanov v Českej republike ako náboženskej spoločnosti)

Vznik a rozšírenie Náboženský život Učenie Štruktúra

Spoločenstvo kresťanov v Českej republike je súčasťou celosvetového Spoločenstva kresťanov, otvoreného náboženského spoločenstva usilujúceho sa o obrodu kresťanského náboženského života spôsobom primeraným duchovnej situácii dnešného sveta.

Vznik a rozšírenie

Spoločenstvo kresťanov bolo založené na jeseň roku 1922 vo Švajčiarsku. Jeho zakladateľmi bolo 45 osobností náboženského a kultúrneho života pod vedením evanjelického kazateľa a teológa Friedricha Rittelmeyera. Tí dali podnet k vzniku prvých zborov Spoločenstva kresťanov najprv na území Nemecka. V roku 1925 začalo Spoločenstvo kresťanov pôsobiť vo Švajčiarsku a v Československu a potom postupne v ďalších európskych krajinách. Po nástupe nacizmu bolo v Nemecku a ním obsadených oblastiach zakázané a prenasledované, avšak po skončení vojny bola obnovená činnosť väčšiny zborov a Spoločenstvo kresťanov sa začalo šíriť aj do zámoria.

V Československu bolo Spoločenstvo kresťanov opäť zakázané komunistickým režimom v roku 1951, avšak pracovalo ďalej v podzemí. Po krátkom pokuse obnoviť verejnú prácu v čase Pražskej jari bolo v roku 1971 zakázané tretíkrát. Od roku 1990 rozvíjalo svoju činnosť znovu verejne na báze občianskeho združenia Spoločenstvo kresťanov — hnutie za náboženskú obnovu.

Náboženské zbory Spoločenstva kresťanov pôsobia v súčasnosti v Českej republike, Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku, Holandsku, Belgicku, Francúzsku, Taliansku, Dánsku, Švédsku, Nórsku, Fínsku, Estónsku, Rusku, Rumunsku, Ukrajine, Gruzínsku, Spojených štátoch amerických, Kanade, Japonsku, Juhoafrickej republike, Namíbií, Brazílii, Argentíne, Peru, Kolumbii, Austrálii a Novom Zélande. Právna podoba Spoločenstva kresťanov v jednotlivých krajinách sa líši podľa miestne platných zákonov; vo väčšine krajín má najvyššiu možnú úroveň cirkevnej registrácie (teda rovnaké právne postavenie ako napr. Cirkev rímskokatolícka).

Náboženský život

Každý človek má svoj osobný náboženský život, svoju osobnú duchovnú prax. Spoločenstvo kresťanov sa snaží byť miestom, kde sa môžu nábožensky žijúci ľudia stretávať a spoločne prehĺbovať svoje duchovné snaženie. Základom tejto činnosti sú náboženské obrady. Ich zmyslom je približovať božskú skutočnosť veriacemu, podnecovať jeho náboženský život a tým posilňovať jeho osobné úsilie o sebaapremenu a morálny postoj v praktickom živote.

Obrady sú prameňom spoločného náboženského zážitku, na základe ktorého sa utvára miestne náboženské spoločenstvo, zbor. Konajú sa podľa celosvetovo jednotného rítu a sú tak niečím, čo spája všetky zbory Spoločenstva kresťanov, nezávisle od miestnych odlišností alebo rozdielov v názoroch a postojoch jednotlivých členov.

Významné miesto medzi všetkými obradmi zaujíma sedem sviatostí (krst, birmovka, spoveď, sväté prijímanie, posledné pomazanie, kňazské svätenie a sviatosť manželstva), ktorých poslaním je posilňovať človeka v špecifických životných situáciách. Sviatosti ovšem nepôsobia samy o sebe, ale vyžadujú účasť vôle a vedomia človeka. Ako prijímanie sviatostí, tak aj účasť na ďalších obradoch (pohreb, bohoslužba pre deti ai.) je prenechaná slobodnému rozhodnutiu; Spoločenstvo kresťanov v tomto ohľade nestanovuje svojim veriacim žiadnu povinnosť. Náboženské obrady môžu pomáhať človeku v osobnom približovaní sa k Bohu, ale nie sú jeho nutnou podmienkou.

Zo základného postoja náboženskej slobody vyplýva, že prijatie sviatosti alebo účasť na činnosti zboru nerobí človeka členom Spoločenstva kresťanov, ale že k členstvu sa musia veriaci rozhodnúť nezávisle, na základe vedomého zváženého svojho vzťahu k Spoločenstvu kresťanov a jeho práci. Z toho istého postoja vyplýva, že Spoločenstvo kresťanov nielen uznáva krst vykonaný v iných kresťanských cirkvách a spoločenstvách, ale aj že pokrstený a nepokrstený človek sú si v Spoločenstve kresťanov rovní. Členstvo v Spoločenstve kresťanov sa preto nevylučuje s členstvom v iných náboženských organizáciách a na živote Spoločenstva kresťanov môže mať účasť každý bez ohľadu na svoje presvedčenie, vyznanie a cirkevnú príslušnosť.

Učenie

Spoločenstvo kresťanov sa snaží viesť svojich veriacich k duchovnej samostatnosti, teda k tomu, aby dokázali sami spoznávať pravdu a podľa nej potom utvárať svoje konanie. Všetko učenie slúži k tomu, aby človek dokázal lepšie chápať svoje vlastné náboženské zážitky, aby si uvedomil svoj podiel na Božom duchu, aby sa sám stal súčasťou Božej pravdy a Božieho pôsobenia. Učenie sa tak raz má samo urobiť zbytočným. Vychádzajúc z tohto postoja, nemá Spoločenstvo kresťanov žiadnu povinnú či pevne stanovenú vierouku ani vieroučnú autoritu. Platí sloboda vyznania a učenia, každý vyjadrený názor je podložený osobnosťou a zodpovednosťou svojho nositeľa.

Spoločenstvo kresťanov vychádza vo svojom živote i svojom učení z Ježiša Krista, ktorého chápe ako svojho pána a vodcu na ceste k božskému Otcu, a z pôsobenia svätého Ducha, ktorý otvára každému človeku prístup k pravde a dáva silu k jej

uskutočneniu. Kresťanské sväté písma a doterajšiu kresťanskú tradíciu chápe ako kľúčové podnety k svojej práci, ale nerobí z nich dogmy. Svojím náboženským životom sa snaží kresťanstvo obohacovať a ďalej rozvíjať. Preto si váži aj každé ďalšie úsilie o poznanie duchovnej skutočnosti a z nej vyplývajúcu premenu človeka. Seba samo vidí ako jednu z možných ciest človeka k Bohu, ktorá sa neuzatvára pred inými. Kto prichádza do Spoločenstva kresťanov, nemusí odkladať svoje osobné presvedčenie, a naopak každý člen Spoločenstva kresťanov sa môže slobodne rozhodnúť, z akých prameňov bude čerpať vnútornú posilu a poučenie.

Významnú úlohu pri vzniku Spoločenstva kresťanov hrala antroposofia Rudolfa Steinera, ktorá podnietila teológiu Spoločenstva kresťanov hlavne úsilím o samostatné spoznávanie ducha a dôrazom na seba výchovu človeka. Spoločenstvo kresťanov vzniklo z veľkej časti na pôde antroposofického hnutia a bolo s ním vždy spojené; pre mnoho členov Spoločenstva kresťanov je preto antroposofia najvýznamnejším svetonázorovým prameňom. Nie je však vieroukou Spoločenstva kresťanov, ale vzťah k nej sa odvíja od rozhodnutia jednotlivého človeka práve tak, ako vzťah k akémukoľvek inému učeniu alebo názoru.

Štruktúra

Základnými jednotkami Spoločenstva kresťanov sú miestne zbory veriacich, ktoré sa schádzajú k spoločnému konaniu obradov. Zbory sú viazané spoločným rítom, ale inak samostatne spravujú svoje organizačné a hospodárske záležitosti. Zbory logicky súvisiacich území (napr. jedného štátu) sa združujú do oblastí, ktoré zaisťujú organizačné úlohy väčšieho rozsahu, vytvárajú právne štruktúry zastupujúce Spoločenstvo kresťanov voči štátu a pod. Na celosvetovej úrovni vytvárajú zástupcovia jednotlivých oblastí orgány, ktorých úlohou je koordinácia práce Spoločenstva kresťanov po celom svete. Zbory sa podľa vzájomne dohodnutých pravidiel podieľajú na financovaní činnosti oblastí i svetového celku. Týmto vyšším celkom ovšem podliehajú len v správnych a hospodárskych záležitostiach prekračujúcich rámec jednotlivého zboru.

Zatiaľčo správna a hospodárska štruktúra Spoločenstva kresťanov je budovaná zdola, demokraticky, je kňazstvo Spoločenstva kresťanov organizované zhora, hierarchicky. Kňaz v jednotlivom zbore je na svoje pôsobisko vysielaný kňazstvom; nad veriacimi však nemá žiadnu právomoc na poli vierouky alebo vedenia života, ale jeho zvláštna právomoc spočíva v celosvetovo jednotnom vykonávaní náboženských obradov. Ako kňaz v jednotlivom zbore dbá na formu a kontinuitu liturgického života zboru, tak je za každú oblasť zodpovedný jeden duchovný správca a za svetový celok Spoločenstva kresťanov vyšší správcovia v čele s najvyšším správcom. Táto vnútorná hierarchia kňazstva sa tak nevzťahuje na vieroučný či mravný dohľad, ale zaisťuje jednotu rítu a kontinuitu jeho vykonávania.